

**HISTORICKÝ ODBOR
MATICE SLOVENSKEJ**

Stanovisko Historického odboru Matice slovenskej k navrhovanej novele zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, ktorá určuje nové pravidlá pomenovania ulíc

Historický odbor Matice slovenskej (HO MS) vyjadruje nesúhlas so znením tretieho odseku paragrafu 2b zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, ktorý určuje pravidlá pomenovania ulíc, a taktiež vyjadruje nesúhlas s pripravovanou novelou poslanca Tomáša Valáška, následkom ktorej by sa obmedzenia v predmetnom zákone mali vzťahovať aj na už existujúce názvy ulíc, čím by malo dôjsť k nútenému premenovaniu desiatok z nich.

Spomínaný zákon uvádza, že je neprípustné „určiť názov ulice alebo iného verejného priestranstva po predstaviteľoch režimu Slovenskej republiky z rokov 1939 až 1945 alebo iného režimu založeného na fašistickej ideológii alebo nacistickej ideológii alebo režimu založeného na komunistickej ideológii; to neplatí, ak ide o predstaviteľov režimu, ktorí sa zapojili do odporu proti takémuto režimu.“ (Pravopisné chyby sú v pôvodnom znení zákona.)

Takto definovaný zákon znemožňuje pomenovať ulice po ľuďoch pôsobiacich predovšetkým v rokoch 1939 až 1989 bez ohľadu na to, či sa dopustili skutočných zločinov, pretože jediným kritériom ich vyvinenia je len aktívny odpor voči režimu, čo mnohé z predmetných osobností, ktorých by sa zákon mohol dotknúť, neurobili. Zároveň je pojem „predstaviteľ režimu“ veľmi vágny a umožňuje postihovať ľudí podľa toho, ako to uzná za vhodné Ústav pamäti národa, ktorý sa podľa predmetného zákona stal arbitrom v sporných otázkach týkajúcich sa vyhodnocovania, či môže byť ulica pomenovaná po konkrétnej osobe, alebo nie.

Aj keď je očividné, že primárnym cieľom plánovanej novely je premenovanie ulice pomenovanej po Jozefovi Tisovi vo Varíne, s ktorou, ako sa ukázalo, väčšina obyvateľov obce hlasujúcich v referende nemá problém, takto definovaný zákon by postihol desiatky ďalších významných osobností. Útoky novinárov naznačujú, že v hľadáčkiku sú aj ulice pomenované po biskupovi Vojtaššákovi, ktorý pôsobil aj ako podpredseda Štátnej rady v Slovenskej republike (1939 – 1945), či významnom spisovateľovi a predstaviteľovi Matice slovenskej Jozefovi Cígerovi Hronskom. V ohrození budú aj ďalší umelci, politici a predstavitelia cirkvi (či už katolíckej alebo evanjelickej).

Ničenie dejín, strhávanie sôch a vymazávanie osobností, ktoré neobstoja neútočným kritériám súčasných „aktivistov“, je momentálne príznačné najmä pre anglosaský svet, no tieto javy sa čoraz silnejšie začínajú vyskytovať aj na Slovensku a nevedno, kde sa to celé zastaví, keďže takmer celé naše dejiny sme ako národ prežili v nedemokratických režimoch.

Oproti tejto nekultúre ničenia stojí kultúra akceptácie vlastných dejín v ich celistvosti, ktorá sa zaobíde bez ničenia nápisov, pamätníkov či budov po každej zmene vlády. Ako príklad možno uviesť Taliansko alebo Česko. Protektorátneho prezidenta Emila Háchu česká spoločnosť akceptuje aj napriek tomu, že vyvoláva kontroverzie. Na jeho rodnom dome mu bola odhalená

**HISTORICKÝ ODBOR
MATICE SLOVENSKEJ**

pamätná tabuľa a česká pošta mu nedávno vydala aj známku. Takéto vysporiadanie sa s vlastnými dejinami na Slovensku chýba.

Členovia Historického odboru Matice slovenskej skúmajú a hodnotia slovenské dejiny predovšetkým zo slovenského hľadiska a odmietajú čierno-biele videnie slovenských národných dejín, ako aj dehonestovanie významných osobností na základe niekedy až malicherných pochybení. Žiadame preto poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, aby sa pridali na stranu kultúrnych národov, nehlasovali za predmetnú novelu a odstránili zo zákona ideologicky motivovanú pasáž, ktorá z verejného priestoru a pamäti národa násilne vytlačí mnohých významných dejateľov. Pomenovanie ulíc po osobnostiach našich dejín by sa malo diať po individuálnom posúdení príslušných obcí a na základe vôle obyvateľov.

Bratislava 28. 11. 2022

Za Výbor HO MS

v. r.

doc. PhDr. Ivan Mrva, CSc.
predseda HO MS